

čení majetku zůstavitelova s majetkem dědiců. Podle toho, co bylo uvedeno, pozůstalost po Ludvíku K. v době podání žaloby již neexistovala, sporné řízení bylo provedeno proti osobě neexistující a jest proto zmatečné podle § 6 c. ř. s. K tomuto zmatku jest hleděti z úřední povinnosti v každém období řízení a nelze jej již napravit. Bylo proto vysloviti zmatečnost celého řízení a žalobu odmítnouti.

Čís. 15838.

Kupitel může namítnouti proti žalobě na vrácení strojů prodaných mu na splátky s výhradou práva vlastnického do úplného zaplacení, že mu vznikla proti prodávateli vzájemná pohledávka (co do výše stejná neb vyšší) na náhradu škody, způsobené opožděným dodáním a postavením strojů, a že tím zanikl nárok prodávatelův na zaplacení kupní ceny a tím i nárok na vrácení strojů.

(Rozh. ze dne 18. února 1937, Rv II 416/35.)

Proti žalobě na vrácení strojů prodaných žalovaným s výhradou práva vlastnického namítli žalovaní mimo jiné započtením pohledávku na náhradu škody vzniklé již opožděným dodáním a postavením objednaných strojů, převyšující značně kupní cenu strojů, takže započtením zanikl nárok žalobkynin na zaplacení kupní ceny strojů a tím i nárok na jejich vrácení. Prv ý s o u d uznal podle žaloby, maje za to, že započtením namítaná pohledávka se nehodí k započtení. O d v o l a c i s o u d žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí z důvodů, o něž zde nejde, a v rozhodnutí uvedl v

d ů v o d e c h :

Výhrada vlastnictví až do zaplacení kupní ceny znamená, že vlastnictví k prodaným předmětům přejde na kupitele pod odkládací podmínkou řádného a včasného zaplacení kupní ceny a že prodávatel, nebude-li tato podmínka splněna, má na vůli požadovati věc od kupitele zpět. Uplatňování výhrady vlastnictví předpokládá tedy zpravidla, že kupitel včas a řádně tuto podmínku nesplnil. Žalovaní namítli před soudem první stolice, že jim opožděným dodáním a postavením sporných strojů vzešla škoda ve výši 70.000 Kč, poněvadž nemohli provéstí vánoční objednávky, a další škoda ve výši 30.000 Kč, poněvadž jim byl proto vypověděn poskytovaný úvěr, takže vyplývá ještě pohledávka ve prospěch žalovaných. Procesní soud sice správně odmítl zabývati se otázkou, zdali tento nárok na náhradu škody je po právu jako vzájemná pohledávka, pokud byla započtením namítána, ježto jeho kompensace s nárokem na vydání věci byla vyloučena (§ 1440 obč. zák.). Tím však nebyl soud zproštěn povinnosti zkoumati, zdali vznikem a uplatněním vzájemné pohledávky nezanikl žalobkynin nárok na zaplacení kupní

ceny, poněvadž by jí při kladném řešení této otázky již nepříslušel vlastnický nárok na vydání prodaných věcí. Žalovaní namítli v první stolici dále, že by žalobkyně měla nárok na vydání strojů pouze, kdyby vrátila konané splátky. Výše částky, žalovanými na kupní cenu zaplacené, nebyla mezi stranami sporná, takže soudy měly dostatečný podklad obíratí se i touto námitkou. Žalovaní poukázali tu zřejmě na ustanovení § 921 obč. zák. (ve znění III. dílčí novely), podle něhož odstoupení od smlouvy ponechává nedotčeným nárok na náhradu škody, způsobené zaviněným nesplněním, a že jest vrátiti obdrženou úplatu takovým způsobem, aby žádná strana neměla zisku ze smluvníkovy škody. Předpis § 921 obč. zák. není ovšem předpisem velicího práva (rozh. č. 10005, 10839 Sb. n. s.), nýbrž jest věcí žalovaného, aby včas uplatnil námitku, že by žalobce měl zisk a on škodu, kdyby došlo k vzájemnému vypořádání jen v té formě, že by se vyhovělo žalobní prosbě o vrácení věcí. Žalovaní však skutečně tuto námitku vznesli, aniž žalobkyně na ni odpověděla. Žalobkyně mohla se arci proti tomuto nároku žalovaných na vrácení splátek brániti tvrzením, že není povinna k jejich vrácení, ježto má proti nim nárok na odškodnění za užívání, opotřebení po případě i poškození dodaných strojů. Nebylo však povinností soudu starati se o tyto žalobkyniny zájmy, nýbrž bylo na žalobkyni, aby řečenou námitku vznesla a jí náležitě i po stránce skutkové odůvodnila. Neučinila-li tak, nepozbyla sice po případě nároku na odškodnění proti žalovaným tím, že jej v tomto sporu nenamítala, než toto opominutí nemůže býti překážkou, aby nebylo vyhověno prostě žalobnímu žádání o vrácení strojů, nýbrž aby se tak stalo jen, vrátí-li konané splátky z ruky do ruky. Žalobkyně by pak ovšem mohla po případě nároky vůči žalovaným uplatniti zvláštní žalobou (rozh. č. 14335 Sb. n. s.). Žalobkyně vytýká proto odvolacímu soudu bezdůvodně právní mylnost, že k těmto nárokům nebylo hleděno. Právem však vytýká, že odvolací soud zamítl její žalobu pouze proto, že žalobkyně, ač žalovaná žádala vrácení konaných splátek, neprojevila ochotu vydati tyto splátky žalovaným. Vznesení této námitky, že žalovaní jsou povinni k vydání věcí, vlastnicky ještě nenáležejících žalobkyni, jen, vrátí-li zaplacené částky kupní ceny, nemůže totiž míti v zápětí zamítnutí žaloby, nýbrž jen to, že by byli žalovaní odsouzeni k vydání strojů jen za vzájemné plnění z ruky do ruky (rozh. č. 10005 Sb. n. s.). Neobstojí proto důvod, z kterého odvolací soud žalobu zamítl. Poněvadž se však nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, neobíraly předpoklady žalobního nároku ve smyslu shora uvedených směrnic, není věc zralá k rozhodnutí.

Čís. 15839.

Starosta obce neodpovídá uchazeči o pacht za škodu vzešlou mu tím, že nedošlo k ujednání platné smlouvy, protože nepředložil návrh pachtovní smlouvy obce s třetí osobou k rozhodnutí dohlédacímu úřadu.

(Rozh. ze dne 20. února 1937, Rv II 136/35.)